

PROPORACIONALNI UGOVORI (KVOTNI, EKSCEDENTNI I KOMBINIRANI)

Ponude (kvotacije) koje dobijete od Bosna reosiguranja u pogledu fakultativnih proporcionalnih ugovora ili proporcionalnih ugovora za cijeli portfelj jedne ili više određenih vrsta osiguranja (kvotni, ekscedentni, kombinirani) će sadržati sljedeće elemente, odnosno u skladu sa praksom reosiguranja podrazumijevat će sljedeće:

- Period pokrića od 12 mjeseci, ukoliko nije drugačije određeno.
- Osnov za ugovor – u pravilu će to biti ugovorna godina, koja obuhvata sve police izdate tokom trajanja ugovora, i pokriva ih do njihovog isteka.
- Dužina trajanja polica je 12 mjeseci, osim u slučajevima kada je to drugačije ugovoren ili navedeno (na primjer, police građevinstva i montaže, maksimalno 36 mjeseci).
- Radi li se o ponudi ili indikaciji. Indikacija podrazumijeva da su potrebne i dodatne informacije da bi se dobila prava ponuda, ili indikacija pretvorila u ponudu.
- Osnov pokrića (suma osiguranja ili PML).
- Rok važenja ponude (ili indikacije). Ukoliko rok nije naveden, rok važenja je 15 dana od dana davanja ponude. Ukoliko se radi o ugovorima koje Bosna reosiguranje samostalno nosi, ili ima na raspolaganju kapacitet stranih retrocesionara, ponuda važi do proteka predviđenog datuma početka pokrića.
- Ukoliko prođe predviđeni datum početka pokrića, ponuda (odnosno indikacija) više ne vrijede, ukoliko reosiguranje ponovo ne potvrdi njihovo važenje i nakon proteka tog datuma.
- Limite pokrića reosiguranjem.
- U slučajevima kada je predviđeni datum početka prošao, neophodno je sa danom prihvata ponude (uz znanje da je ponuda još uvijek važeća) potvrditi i da nema saznanja o prijavljenim štetama ili štetama koje su se desile, a još nisu prijavljene, koje bi utjecale na elemente ponude.
- Procenat učešća koji je ponuđač naznačio u ponudi. Prihvatanje ponude još uvijek ne znači da je reosiguranje stupilo na snagu. Po obavještavanju ponuđača, on može biti u obavezi samo za procenat koji je naznačen u ponudi. Neplasirani dio ugovora se mora dati u plasman, te se traže zainteresirani reosiguravači koji će prihvatiti učešće pod uvjetima iz ponude.
- Pokriće reosiguranjem postoji tek kada se uspješno završi plasman u potpunosti. Ukoliko se ne uspije plasirati u potpunosti, ugovor obavezuje Bosna reosiguranje samo do plasiranog procenta, o kojem će cedent biti obaviješten pismeno od strane Bosna reosiguranja, i od tog trenutka pismenog obavještenja pokriće je na snazi.
- U slučaju nemogućnosti plasmana u potpunosti (zbog preniske cijene ili nekih drugih elemenata koje drugi reosiguravači ne prihvataju), plasman se može pokušati pod drugim elementima da bi se provjerilo jesu li oni prihvatljeni tržištu reosiguranja. Ugovor ne može imati različite uvjete za različite reosiguravače, tako

da se i reosiguravaču koji je dao prvo bitnu ponudu ugovor plasira pod izmijenjenim uvjetima. Ova faza može imati i nekoliko krugova, ukoliko i nadalje mali broj reosiguravača prihvati promijenjene uvjete, tako da i nadalje postoji neplasirani dio ugovora. Alternativno, može se pokušati sa promjenom strukture pokrića.

- Ukoliko plasman ne bude kompletiran iz bilo kojeg razloga, obaveza reosiguranja je samo u plasiranom obimu, a razliku nosi cedent samostalno.
- Bosna reosiguranje tek po završenom postupku plasmana može izdati ugovor o reosiguranju, a tokom postupka će obavještavati o plasiranim procentima. Ukoliko je neophodno retrocedirati višak rizika iz ugovora, ugovor će biti rađen po dobijanju ugovora od retrocesionara, kako bi se izbjegla eventualna neslaganja u tekstu a koja mogu utjecati na samo pokriće. Ovo iziskuje vrijeme koje ne može biti unaprijed određeno.
- Ponuda će sadržati i elemente cijene reosiguranja (proviziju, ukoliko se odobrava, u njenim mogućim pojavnim oblicima - provizija, skalarna provizija sa provizornom provizijom, profitna provizija), odnosno traženu premijsku stopu. Napominjemo da se skalarna provizija i profitna provizija međusobno isključuju, jer su obje zasnovane na rezultatu ugovora, koji može biti verificiran samo jednom. Ovaj podatak ponekad može stići sa zakašnjenjem.
- Rokove za obračune, u pravilu kvartalne. Ovaj podatak ponekad može stići sa zakašnjenjem.
- Ponuda može sadržati i druge elemente, uvjete, odredbe i isključenja koje su bitne za važenje ponude. Ponuda može zahtijevati i primjenu klauzula. S obzirom na njihovu raznovrsnost na tržištu, u slučaju da ne posjedujemo tekst klauzula, tražit ćemo ih i dostaviti na originalnom jeziku (uobičajeno engleskom). Prevode klauzula, po zahtjevu cedenta, možemo raditi ukoliko nam trenutni obim posla to dopušta. Ovaj podatak ponekad može stići sa zakašnjenjem.
- Naknadne promjene u podacima za ponudu mogu utjecati da se ponuda izmjeni ili povuče (saznanja o novim štetama, razvoj rezervacija, promjena premijskih stopa i slično što može dovesti do promjena u percipiranju predmetnog pokrića).

Bosna reosiguranje će poduzeti sve što je objektivno moguće radi efikasnog pribavljanja ponuda i kasnijeg plasmana. Pri tome treba imati u vidu principe rada tržišta reosiguranja, i posebno periodi koji su više opterećeni (obnove pred kraj godine, obnove za neka istočna tržišta (aprila, sredina godine), praznici, te godišnji skupovi reosiguravača u septembru i oktobru, koji mogu prouzrokovati zastoje i dugotrajnost procesa).

Posao reosiguranja je suviše kompleksan da bi bio precizno uređen u fazi ponude, a često i nakon toga. Također se i pristup reosiguravača razlikuje od jednog do drugog, te se i kod istih reosiguravača mijenja protekom vremena. Ove napomene imaju informativnu svrhu i ne mogu predstavljati kruti okvir i predstavljati obavezu Bosna reosiguranja u svakom pojedinom slučaju, već služe kao standard čijem postizanju ćemo težiti.